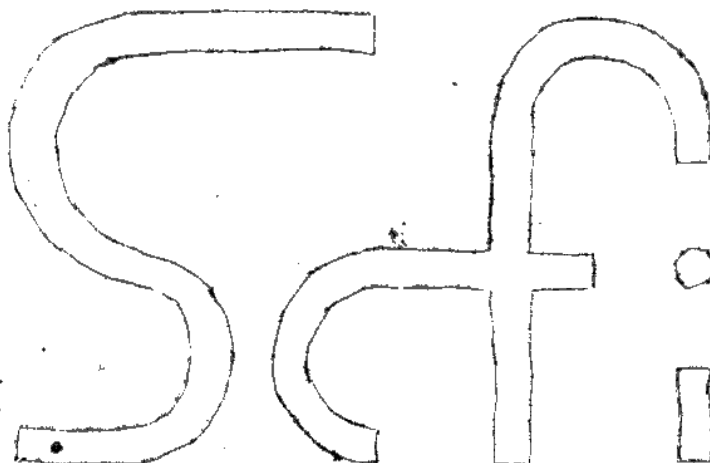

číslo 5

16 stran

rok 1983

Fanzin /vědeckofantastický zpravodaj a informátor/
pro vnitřní potřebu FO SSM MFF UK
Vychází nepravidelně /přibližně 5-7 krát ročně/
Neprodejné - zdarma

OBSAH:

str.	1	Obsah
"	2	Plzeňáci jedou /O. Neff/
"	4	Přeložil: Jan Pavlík /J.P./
"	5	C. D. Simak: Epilog
"	12	V. Mátl: Nic než pravda o Sněhurce
"	15	J. Kolafa: Třináctý parametr

PLZEŇÁCI JEDOU

Jedou, ba řítí se s nezlomnou energií parního válce: Plzeňáci, přesněji řečeno plzeňský SF klub.

Už v Pardubicích se zmiňoval ing. Karel Jedlička, že co nevidět Plzeň zmizí z mapy bílých míst našeho fandomu. Díky vzácného pochopení KV SSM a stejně vzácnému nadšení plzeňských fanoušků nezůstalo při slovech. Povolte mi tedy, abych se s vámi podělil o několik dojmů očitého svědka.

Klub zahájil 27. října promítáním Vetřelce, po němž následovala první informační schůzka v hospodě, jejíž jméno mi uniklo, vím jen to, že je v horoucích peklech v rozkopané ulici, sjízdné leda snad tankem střední tonáže. Zájem o film byl převeliký, ale kupodivu úměrně velký byl i zájem o členství v klubu. Do hospody se dostavilo dobře šedesát zcela nevinných lidí. Přípravný výbor byl poněkud zděšen tak masovou účastí, zděšen a zaskočen hlasy z pléna:

"Jsme zde a hoříme po činnosti. Dejte nám konkrétní úkoly!"

Převzal jsem nepopulární roli grafitové tyče v reaktoru a pokusil jsem se tlumit vášně. Prozradil jsem těm dobrým lidem, že hlavní úkol SF fanouška je číst SF, zajímat se o ni, přemýšlet o ní, diskutovat s kamarády, eventuálně i psát, pro potěšení své a radost /někdy škodolibou/ kamarádů. "Když vás zbyde deset, bude to vynikající úspěch," prohlásil jsem na závěr utlumovacího vystoupení.

Do Plzně jsem se vrátil 22. listopadu. V Dominiku byla první pravidelná schůzka. Přišlo třicet lidí obého pohlaví, věku převážně mladého, s čestnou výjimkou rakovnického pana profesora Brejchy, astronomického věrozvěsta a laskavého opatrovatele Kounovských řad, k nimž se ještě vrátím. Z nedalekého Ostrova přijela Eva Kebrlová jako zástupce "sci-fi klubu BING". Ptám se: "Kolik vás je, v tom, 'sci-fi klubu BING'?" ptám se. "Dva," odpovídá

SCI-FI: Fanzin SFK při FO SSM MFF UK

Páté číslo připravovali: J.Kuřina, M.Podpěra, V.Štach, Z.Rampas

Adresa redakce: Větrník-jih 42B/IIA, 162 08 Praha 6 - Petřiny

Náklad: 150 výtisků

Redakční uzávěrka: 3.12.1982

Eva, "jenže ten druhej je zrovna na vojně." "Jenom dva?" "No, vlastně víc. Hraju v amatérském divadle a celý to divadlo je v Bingu. Jenže o tom neví." "Jak to?" "Dotlačila jsem je k tomu, že hrajou jenom sci-fi!"

Pak jsme si povídali. Vykládal jsem o americké SF, něco z historie, něco o základních pojmech, jako je mainstream, science-fiction a její rozdíl s fantasy, o Nové vlně. Uvědomil jsem si - a to je myslím, námět k diskusi - jak velice se liší pohled tzv. profesionála od pohledu fanouška: profesionál je navyklý koukat přes plot, čte angloamerické paperbacky, teoretické knížky a automaticky nasákne atmosférou mezi-národního fandomu. Jenže amatér tyhle možnosti nemá. Má tedy vůbec smysl vykládat něco o Nové vlně, Moorcockovi, o Nebezpečných vidinách a podobných piškuntáliích, když hlavní krmivo českého fanouška je časopis Čtení? Přestávám si tím být jist. Nechci ovšem, abyste si mysleli, že mne plzeňáci vypískali i s mým exkurzem do angloamerických luhů. Jo to prostě námět k přemýšlení, nic víc.

Plány mají zajímavé. 12. prosince se sejdou znovu a soubor z Ostrova ukáže, co dovede. Rozhodnou i o názvu klubu a názvu fanzinu /první číslo, snad, vyjde v únoru 83, když všechno dobře půjde/. Návrhů je spousta, pro časopis se mi líbily názvy Nonstop a Plzeňský ufounek. Chtějí také dokumentovat přeložené povídky v časopisech, v tomto směru je daleko Zdeněk Páv. Pan Brejcha chce založit filiálku v Rokycanech. Hovořil o Kounovských řadách: je to pole pokryté několika dlouhými řadami balvanů, některé jsou astronomicky orientované na zimní a letní slunovrat. Což tam udělat na úsvitu 21. 6. nějaký SF happening? Jo to ovšem ve všední den...

Dále plzeňáci uvažují o vybudování klubové knihovny a samozřejmě o účasti v Pardubicích. Povídky už mají Eman Kinkor a Zdeněk Páv. A ještě něco, úplně odjinud: Slováci budou mít fanzín tištěný a dokonce usilují o registraci. To je gól, vidíte?

Ondřej Neff

Přeložil: Jan Pavlík

Clifford D. Simak patří k mým nejoblíbenějším autorům světové science fiction. Ve svém rozsáhlém díle vyjadřuje víru v člověka, v jeho kladné vlastnosti i budoucnost bez válek a násilí. Pro Simaka je charakteristická láska k přírodě, píše o obyčejných lidech, hrdiny jeho románů jsou často i zvířata. Autor jednoznačně straní prostému člověku, by i s fantastickými vlastnostmi a schopnostmi, v jeho dílech dominuje myšlenka dobra, která vítězí nad tmářstvím, zaostalostí i snahami rozpoutat války. Simak má rovněž velkou fantazii: ve svých románech a povídkách dává vzniknout nezvyklým druhům fantastických tvorů, často s překvapivou inteligencí. V románě "Rezervace goblínů" například oživil nejruznější pohádkové bytosti, které zasazuje do našeho světa.

Se Simakem jsem se poprvé setkal při četbě jeho asi nejznámějšího díla - cyklu "Když ještě žili lidé." V tomto románě autor nezvyklou formou psích pověstí popisuje budoucí osudy naší Země i inteligentních tvorů na ní - lidí, robotů, mluvících psů i jiných zvířat. Tento román byl napsán v roce 1952. Téměř po dvaceti letech, v roce 1971, při příležitosti úmrtí slavného vydavatele Johna W. Campbella, požádal Harry Harrison autory, přispívající do časopisu Analog, aby k uctění jeho památky napsali pokračování některého z příběhů, jimiž přispívali do Campbellových časopisů. Simak tehdy napsal povídku "Epilog" jako přívažek k osmi příběhům z jmenovaného cyklu. Přestože povídka je napsána v melancholickém ladění, myslím si, že se všichni čtenáři znovu rádi shledají s tak /jinak to nelze nazvat/ lidským robotem Jenkinsem, hrdinou všech povídek cyklu. Jenkins po dlouhé době nakonec opouští prázdnou Zemi se svými druhy, aby pomáhal jiným inteligentním tvorům ve vesmíru, a tím plní odkaz svého stvožitele - člověka. Proto se domnívám, že tato povídka, kterou jsem přeložil z francouzského překladu z antologie "O myších a robotech" si zaslouží, aby s ní byli seznámeni i naši čtenáři.

J. P.

To všechno se stalo v jednom dni, i když Jenkins přesně nevěděl, kterého dne to bylo, protože...

Zeď Budovy se počala bortit, právě když Jenkins procházel přes louku směrem k domu...

Jenkins se posadil na dvoře domu Websterů a vybavil si onen dávno zašlý den, kdy do tohoto domu zavítal živý člověk ze Ženevy a řekl jednomu malému psu, že on, Jenkins je vlastně také jeden z Websterů. Tehdy byl na to Jenkins skutečně pyšný...

Vyšel znovu na louku a zamířil k myším, honícím se ve vysoké trávě, když náhodou vylezly ze svých chodbiček. Chtěl se alespoň na chvílku mezi ně vmísit, běhat mezi nimi a popovídat si s nimi. Nedělal to s žádným zvláštním potěšením; byli to nevědomí a bezstarostní tvorečkové. Pociťoval však v jejich společnosti zvláštní teplo, které pro ně i pro něho znamenalo klid a bezpečí. Nebylo také divu: žily na této louce nyní samy a neměly se čeho obávat. Kromě nich tu zbylo jen pár druhů drobného hmyzu, kterým se živily. Nic jim tedy nehrozilo.

Jenkins se dříve často tázal, jak je možné, že myši nakonec zůstaly, když všechna ostatní zvířata odešla za psy do jejich světa skřítků. Psi by je byli ochotně vzali s sebou, ale myším se nechtělo nikam jít. Snad jim bylo natolik dobře tam, kde až doposud žily, anebo jim jejich smysl pro domov zabránil přestěhovat se jinač.

Myši a já, řekl si Jenkins. Protože on mohl také odejít. Mohl by odejít i teď, kdyby si to přál. Může odejít vlastně kdykoli. Ale neudělal to a zůstal zde, stejně jako tyto myšky. Nedovedl si ani představit, že by mohl dům Websterů opustit. Bez něho by žil jen napůl.

Zůstal tedy. A díky tomu se dům stále tyčil na kopci. Bez něho, pomyslel si Jenkins, už dnes by byl v troskách. Ale on jej stále a s největší pečlivostí udržoval a opravoval. Jakmile se některý kámen začal uvolňovat, nahradil ho okamžitě novým. Ze začátku se ovšem od ostatních dost lišil a působil dojmem cizoty, ale ta časem zmizela. Vítr, déšť i slunce brzy opravovaly kámen, který, když obrostl mechem, se od ostatních nijak nelišil.

Také stále pečlivě stříhal trávník, staral se o všechny keře, květinové záhony, a nevynechával ani živý plot. A když k tomu uvnitř očistil nábytek a vyleštil všechny podlahy, vypadal dům opravdu reprezentativně. Aspoň natolik, říkal si se skrytým uspokojením, aby v něm mohl přivítat některého Webstera, kdyby náhodou přišel. Nebyla však sebemenší naděje, že by k něčemu takovému mohlo dojít. Websterové, kteří odešli na Jupiter, už nebyli skutečnými Webstery a ti, co zbyli v Ženevě, byli stále v hibernaci. Pokud ovšem Ženeva a lidé v ní vůbec ještě existovali.

Nyní byli pány světa mravenci, kteří udělali z něj jednu velkou Budovu. Aspoň si to myslel, i když si nemohl být úplně jistý. Ale díky svým speciálním smyslům robota/které měl on zvláště vyvinuté/tušil, že na světě zbyla ze všeho jen ta nesmyslná Budova, kterou si mravenci postavili. Třeba tak "nesmyslná" nebyla, ale kdo mohl vědět, k čemu měla mravencům sloužit?

Mravenci tedy obsadili svět, ale před domem Websterů se zastavili. Co je k tomu přimělo? To Jenkins netušil. Faktem je, že svou Budovu postavili všude kolem a tím vytvořili z domu a přilehlých pozemků kolem něho něco na způsob kruhovitého nádvoří s obvodem kolem osmi kilometrů, v jehož středu byl vršek s tyčícím se domem.

Pod zapadajícím sluncem prošel Jenkins loukou a dával přitom pozor, aby svýma nohama nešlápl ani na jedinou myšku. Vždyť kromě myši jsem tu sám, pomyslel si. A vlastně tu byl úplně sám, protože jeho styky s těmito zvířátky mu nebyly skoro k ničemu. Websterové, psi i všechna ostatní zvířata byli dávno pryč. A roboti odešli také: někteří zmizeli v Budově a pomáhali mravencům v této nestvůrné stavbě a jiní odlétli ke hvězdám. Touhle dobou už snad i dosáhli svého

cíle, říkal si Jenkins. Byli pryč už tak dlouho, že po tolika stoletích zapomněl, kdy vlastně dolétli. Nevěděl to a nikdy se to už nedoví, protože se již před dlouhou dobou rozhodl, že ze své mysli vymaže pojem času. Jinak by neměla existence v takovémto světě žádný smysl, říkal si. Teprve mnohem později si uvědomil, že se tímto způsobem snažil zapomenout. Ale bylo to marné. Zapomenout nemůže, je odsouzen k tomu, aby si stále všechno pamatoval. Znovu se mu vynořily v paměti nečekané a zmatené útržky minulosti.

Jsou tu jen myši a on, pomyslel si. A ovšem mravenci. Ale ti vlastně nic neznamenalí. S nimi žádný kontakt navázat nedovedl, přestože jeho tělo, které dostal od psů jako dárek k narozeninám, mělo neobyčejně vyvinuté smysly a zcela zvláštní schopnosti, zůstala pro něj Budova naprosto uzavřena. Neměl ani tušení, co se za jejími zdmi vlastně odehrává.

Šel loukou a vzpomínal na onen památný den, kdy odešli poslední psi.

Zůstali s ním tehdy mnohem déle, než by to smysl pro konvence nebo prostá věrnost vyžadovaly. Tehdy si je kvůli tomu trochu dobíral, ale teď, po tak dlouhé době, ho to přece jen těšilo.

Tehdy seděl na dvorku a vyhříval se na sluníčku. Všichni psi přišli k domu na vršek a postavili se před ním do řady.

"Odcházíme, Jenkinsi," prohlásil ten, který stál úplně vpředu. "Náš svět se stále zmenšuje a my už nemáme dost místa, kde bychom mohli běhat.."

Jenom kývl hlavou, protože to už dlouho očekával. Divil se, že k tomu nedošlo už dříve. "A co vy, Jenkinsi?" otázal se pes.

Jenkins zavrtěl hlavou. "Musím tu zůstat," odpověděl. "Moje místo je zde. Musím tu zůstat S Websteri."

"Ale vždy žádní Websteri tu už nejsou."

"Ale ano," odporoval Jenkins. "Pro vás možná ne, ale pro mě tu jsou stále. Vidím je všude kolem - v domě na kopci i tady v těch stromech. Bydleli pod touto střechou, a tudy všude se rozléhaly jejich kroky. Pro mě nezemřou nikdy."

Připadalo mu, že to všechno zní nesmyslně, ale psi si to zřejmě nemysleli. Zdálo se mu, že ho dokonce pochopili. Po všechna ta staletí ho vždycky chápali.

Řekl jim, že Websteri tu jsou stále, a tehdy to byla pravda. Ale teď si musel položit otázku, jestli tu stále ještě jsou. Kolik už uplynulo času od té doby, kdy naposledy slyšel kroky ze schodů? Kdy naposledy slyšel zvuk lidského hlasu v obývacím pokoji?

A právě v tuto chvíli kdy ponořený do vzpomínek přicházel přes louky, uviděl náhle ve zdi Budovy obrovskou trhlinu, asi dva nebo tři kilometry odsud. Trhlina se klikatila od vrchu zdi dolů, stále se zvětšovala a po její straně se objevovaly další drobné pukliny, Zeď se drolila stále více, úlomky padaly dolů a poskakovaly po louce. Najednou se obě strany podél trhliny zbortily v moři prachu a drobných úlomků. Jenkins zůstal stát a civěl do obrovské díry ve zdi.

Budova, kterou bylo nyní vidět, se tyčila jako vysoký kruhový horský masív, jehož špiče tu a tam trčely nad jinak plochou střechou. Ale nic se nedělo: žádní mravenci, žádní poplašení roboti. Jako kdyby o tom mravenci ani nevěděli, pomyslel si Jenkins. Nebo jako kdyby to pro ně nic neznamenal. Jako kdyby pro ně trhlina v jejich opevnění neměla žádný význam.

Tady se muselo něco stát, řekl si Jenkins s údivem. Konečně se v tomhle světě něco stalo!

Pomalu, s rozmyslem postupoval k trhlíně. Nebylo proč spěchat. Všechno tu bylo pokryto prachem a čas od času padaly další kousky zdiva. Vyšplhal se až k místu, kde se zřítilo zdivo, přešel suť a vkročil do Budovy.

Uvnitř nebylo zdaleka tolik světla jako venku, ale úplná tma zde nebyla. Světlo probleskovalo něčím, co by se snad dalo nazvat

"střechou této podivné stavby. V této části totiž nebylo nic, co by připomínalo poschodí; Jenkins mohl dohlédnout do výšin až k nejvyšším vrcholům Budovy.

Udělal pár kroků a zkameněl překvapením. Budova vypadala na první pohled jako naprosto prázdná, ale záhy se přesvědčil o opaku. Zem tu byla přímo poseta jakýmsi zrudnými mraveništi. Všechna měla na vrcholu něco na způsob kovového krytu matně se blýskajícího v chabém světle ze "stropu", a v každém z nich bylo tu a tam vidět malinké "silnice!" Zdálo se však, že celá tato miniaturní cestná síť je nyní k ničemu; silnice byly místy přerušené nebo smazány padajícím materiálem mravenišť. Byly tu i maličké komíny, ale z žádného se nekouřilo: všechny byly téměř dokonale rozpadlé.

A po mravencích nebylo ani vidu, ani slechu.

Jenkins opatrně překračoval trámy, které sloužily jako cesty mezi mraveništi, a postupoval stále hlouběji.

Ale všechna další mravenišť byla jako to první - napůl rozpadlá, s neprůjezdnými cestami a rozbitými komíny. Ani známky života.

A pak najednou uviděl ozdobu, namalovanou na všech krytech a snad poprvé za svůj dlouhý život se hlasitě rozchechtal. To se mu ještě nikdy nestalo; aspoň on, který si zakládal na své pověsti seriózního a věrného robota, si na nic takového nevzpomínal - ale teď stál uprostřed prázdných mravenišť, křičel smíchy jako blázen a ne a ne přestat.

Poznal Joevu nohu! Byla to noha toho šíleného mutanta Joea!

Tak dávno už na něho zapomněl! Přece tedy může na něco zapomenout, říkal si. Ale teď si znovu vzpomněl na tuto pověst, která ovšem byla naprosto pravdivá. Jenže to bylo už tak dávno... Tehdy skutečně existoval mutant jménem Joe. Copak se asi stalo s mutanty, jako byl on? Asi moc ne, říkal si. V oné době jich bylo velmi málo a další nevznikli. A svět existoval dál bez nich.

Tedy, přesně tak to nebylo, protože teď tu byli Joeovi mravenci. Podle dávného podání začal experimentovat s mravenci: přikryl mravenišť jakýmsi kopulovitým krytem, topil mravencům, a snad i jim jinak pomáhal. Jak, to nikdo kromě mutanta nedovedl pochopit.

Změnil mravencům jejich obvyklé životní prostředí a ti jako by zahlédli odlesk slávy, které by mohli dosáhnout. Vytvořili si jakousi svéráznou mravenčí civilizaci i kulturu. Pokud lze u mravenců vzhledem k jejich inteligenci o "Kultuře" vůbec mluvit. Joe se později vrátil a mravenišť rozkopál, jejich kryt rozbořil a zdálo se, že tím přišlo všechno nazmar. A odkráčel se svým cynickým smíchem, který ho tak dobře charakterizoval.

Odešel a o zničené mravenišť se už nestaral. Jenže právě tím, že mravenišť rozkopál, způsobil, že se jeho obyvatelé vydali na cestu slávy. Protože mravenci se od té doby už nikdy nevrátili ke svému primitivnímu způsobu života. Zahájili tvrdý boj, aby si dokázali získané výhody podržet. Stejně jako když se v pleistocénní době ledové urychlil vývoj druhu Homo sapiens, kopnutí lidského mutanta Joea urychlilo vývoj mravenčího druhu.

O tom všem Jenkins přemýšlel, když tu se mu mihla hlavou znepokojující myšlenka: Jak to, k čertu, mohli mravenci vůbec vědět? Mohli snad někteří z nich před dávnými a dávnými časy být svědky onoho činu; mohli ho snad pozorovat? Měli snad mravenci nějakého hvězdáře, který viděl ve svém teleskopu, jak přilétla z neznáma - lidská noha? To nedávalo žádný smysl; sotva mohli existovat u mravenců hvězdáři! Ovšem jak je tedy možné, že si ve svém vědomí spojili tuto neznámou věc, která se na ně snesla odnikud na kratičký okamžik, s počátkem jejich vývoje i kultury?

Jenkins zamyšleně potřásl hlavou. Odpovědi se snad nikdy nedočká, říkal si. Ale mravenci přesto pochopili? Jak jinak lze vysvětlit, že na vrchu každého mraveniště vyobrazili tento mystický obrazec - lidskou nohu. Byl to mystický obrazec, anebo náboženský symbol?

Anebo ještě něco jiného, Co pro jiného tvora než pro tyto pilné stavitele bylo prosté jakéhokoliv smyslu

Napadlo ho, jestli toto vědomí o počátku civilizace nemělo snad něco společného s faktem, že se mravenci zastavili právě zde a dům Websterů ušetřili. Ale tuto teorii raději dále nerozvíjel, protože byla tak mlhavá, že by sotva byla s to všechno vysvětlit.

Šel dál a pečlivě se vyhýbal všem vybudovaným trasám v mraveništích i mezi nimi. Hledal známky jakéhokoliv života a stále marně. Ani pohyb, ani šelest nenaznačoval přítomnost byť jen jednoho z těch tvorečků, kteří se tu kdysi hemžili.

Všude kolem bylo jen strašidelné ticho a prázdno, ale on kráčel stále dál a doufal, že co nevidět konečně narazí na existenci života. Napadlo ho křičet, ale uvědomil si, že i kdyby tu nějakí mravenci byli, nemohli by ho slyšet. A kromě toho nechtěl v těchto tichých a opuštěných místech vyvolávat žádný hluk.

Bylo tu pusto a mrtvo.

A mrtvý byl i robot, kterého tu našel.

Jenkins ho našel v jedné z chodeb zády k mraveništi, kolem kterého procházel. Vypadal jako rozpadlý hadr, pokud se dá něco takového o robotovi vůbec říci. Jenkins zůstal stát jako solný sloup. Tento robot byl mrtvý, o tom nebylo sebemenší pochyby. V jeho mozku Jenkins nezaznamenal ani stopy činnosti. Jenkinsovi připadalo, že se s tímto poznáním řítí svět.

U všech všudy, přece nikdo nikdy neviděl "mrtvého" robota! Jistě, mohou být poškozeni, dokonce bez možnosti jakékoli opravy, ale jejich mozek vždycky alespoň nepatrně funguje. On sám se s případem "mrtvého" robota za celý svůj předlouhý život nesetkal.

Ale tento robot nepochybně mrtvý byl, a něco mu říkalo, že není jediný. Mrtví byli všichni roboti, kteří se kdy dalido služeb mravenců. Všichni roboti - a všichni mravenci... Jenom Budova tu zůstal, jako prázdňý symbol kulturního omylu, jako symbol jedné zvrácené civilizace.

To ale muselo mít nějaký háček. Bylo to snad tím, že Joe postavil nad mravenci kopuli? Protože kopule byla jakýmsi cílem sama o sobě? Třeba si řekli, že jejich civilizace má za cíl - stavět kopule? Anebo potřebovali kopule, aby dosáhli civilizace?

Jenkins se dal na útěk. A v tu chvíli se s rachotem a skřípem objevila ve stropě delší klikatá trhlina.

Proběhl dírou a pádil po louce. Střecha se za ním s hromovým rachotem zřítíla. Otočil se, a uviděl celou blízkou část Budovy v troskách. Obrovité kusy zdiva zničily zbytky mravenišť a neušetřily ani obrázek kopající nohy na vrcholku.

Potom se otočil a kráčel už beze spěchu k domu Websterů. Ve dvoře se ještě jednou na Budovu podíval. Zdálo se, že se prozatím přestala bortit. Díra ve zdi se ale mnohonásobně zvětšila.

Onoho podzimního dne si řekl, že toto je počátek konce. Byl tady od samého počátku a nyní měl být svědkem definitivního konce. Znovu ho napadlo, kolik času uplynulo a na okamžik zalitoval, že si přece jenom nevytvořil časové body. Lidé dávno odešli, odešli i psi a kromě něho tu nezůstal ani jediný robot. A teď tedy byla řada na mravencích. Země byla opuštěna, odhlédnul-li od těch několika myšek - a nemotorného robota Jenkinse.

Možná, že v mořích ještě zůstaly ryby nebo jiní mořští živočichové, napadlo ho. Jací asi jsou? Mohli by být inteligentní? To asi těžko; inteligentní tvorové nevznikali snadno, zato dosti snadno mizeli. Řekl si, že časem třeba přece jen v moři vzniknou; ale v hloubi duše tomu ani nevěřil.

Mravenci žili v jakémsi uzavřeném kruhu. Jejich svět byl naprosto izolován. Byl snad nedostatek dalšího prostoru příčinou této naproste zkázy? Nebo ji způsobila jejich dobrovolná izolace od ostatního světa?

Mravenci existovali od jurského období, tedy už 180 miliónů let, ne-li déle. Celé milióny let před vznikem prvních předků člověka vytvořili mravenci jakýsi společenský řád. V civilizačním postupu se příliš daleko nedostali; vytvořili si svůj řád a ten pak zachovávali na neměnném stupni. Ale znamená to, že toto stadium nedovedli překročit anebo se jim prowtě jen nechtělo? Dosáhli určitého stupně jistoty a s ním se spokojili po celé jurské období i po několik dalších miliónů let.

Joeova kopule tuto jistotu a bezpečnost ještě upevnila a tím jim poskytla možnost dalšího vývoje. Pokud se ovšem ukáže, že jsou dalšíhovývojo schopni. Ukázalo se, že Joeovy naděje nezklamali. Přesto však, říkal si Jenkins, pojem bezpečí a jistoty u nich hraje prvořadou roli. Nikdy neučinili jakýkoli pokus zbavit se ho. Zřejmě je to nikdy nenapadlo a tato fixní idea bezpečí je nakonec zabila.

V délce zahřměl výbuch, který se ozvěnou vracel znovu a znovu. Zeď se nezadržitelně bortila dál.

Co asi může takový mravenec vůbec chtít? tázal se Jenkins. Co je může zajímat, kromě jejich bezpečí? Jistě, shromažďovali potraviny, těžili nerosty - ale to byly jen další projevy této posedlosti. Snad to bylo dokonce jakési náboženství - ta noha na vrcholku mraveniště mohla být i náboženským symbolem. I v duchovní oblasti hledali stále jen bezpečí.

A co dobytí vesmíru? Možná, že mravenci "dobyli vesmír". Vždyť tak malým tvorům jakými byli mravenci, musela připadat celá Země aspoň jako galaxie. Tuto "galaxii" dobyli a o existenci jiných vůbec nepřemýšleli. Tím, že dobyli tuto, získali rovněž jakýsi pocit bezpečí.

"Ale tak tomu přece není" uvědomil si Jenkins. Přiřkládal těmito úvahami mravencům lidské myšlení a oni možná "uvažovali docela jinak. Mohli například mít v mozku nějaké zvláštní látky, které určovaly a motivovaly jejich jednání a které byly pro jejich druh charakteristické.

S hrůzou si uvědomil, že při těchto pokusech pochopit mravenčí myšlení vlastně oživil myšlení lidské. Šel k nejbližšímu křeslu, posadil se a pozoroval, jak se Budova hroutí jako domek z karet.

Přece jen tu však člověk něco za sebou zanechal, připomněl si Jenkins. Zanechal tu po sobě roboty i psy. Nu, a mravenci, co ti zanechali světu? Zdálo se, že nic hmatatelného, jenže kdo to mohl vědět?

Člověk se toho nikdy nedopátrá, řekl si Jenkins. Ba ani žádný robot, protože roboti byli vlastně také lidmi. Nebyli sice z masa a kostí, ale svou podstatou se v mnohém lidem podobali.

Mravenci si vytvořili svůj způsob života v jurském období /nebo snad ještě dřív/ a udrželi ho po milióny let v neměnné podobě. Snad proto museli nakonec ztroskotat. Tak pevně si vtiskli snahu o zachování stability a bezpečí do svého vědomí, že se z něho už nekokázali vymanit.

"A co já?" položil si naléhavou otázku. "Nejsem snad svázán se způsobem života zmizelých lidí stejně pevně jako mravenci se svým vlastním? Žil už téměř milión let /třeba ne tolik, ale rozhodně už velmi dlouho/ mimo lidskou společnost - žil jen ve svých vzpomínkách. Nyní si uvědomil, že tímhle způsobem života jen obnovoval staré zvyky a způsoby.

Jenkins odpočíval ve svém křesle a uvažoval. Poznání, k němuž dospěl, ho však dosti znepokojilo a neméně ten fakt, že byl podobných myšlenek vůbec schopen.

"Nikdy nemůžeme nic vědět," pronesl nahlas. "Nikdy nevíme, kým vlastně jsme."

Uvelebil se v křesle a napadlo ho přitom, že to je dost zvláštní poloha pro robota. Nemíval ve zvykusedět; to se zase projevila lidská stránka jeho osobnosti. Zabořil hlavu do dlaní a před oči spustil optické filtry, aby ho světlo nerušilo. Mohl bych teď spát, řekl si, ale k čemu by to bylo? A co ten robot u mraveniště... Ba ne, ten

robot nespál. Byl nepochybně mrtev. Všechno je naruby, pomyslel si. Roboti přece nemohou spát ani umírat!

Znovu zaslechl hluk. Budova se dál bortila, a na louce se rozezpívala tráva, jak do ní dul vítr. Nastavil uši a snažil se zaslechnout myši v jejich chodbičkách, ale teď právě byly zticha. Cítil, že jsou vzhůru. Zřejmě také cítily, že tu něco neklapalo, protože se skryly do koutku a číhaly.

Vtom najednou zaslechl jiný zvuk. Bylo to nejdříve tiché šumění, které tu předtím nikdy neslyšel.

Rázným pohybem zvedl filtry, prudce vstal - a uviděl přímo před sebou kosmickou loď, která zrovna přistávala na louce.

Myšky vyděšeně prchaly k nějakému jistějšímu úkrytu. Loď stanula. Vypadala jako chmýří, které se vznáší těsně nad zemí, dříve než nakonec spadne.

Jenkins se prudce zvedl a zbystřil smysly: nic však nezjistil. Kovový trup lodi byl stejně neproniknutelný jako Budova, dokud se nezbortila sama.

Zůstal stát na dvoře, ztuhlý překvapením. Bylo se také čemu divit! Dodneška se nic neobvyklého nestalo; Den míjel za dnem, rok za rokem, století za stoletím a ničím se od sebe nelišily. Čas plynul jako poklidná řeka, bez obratu i vzruchu. A tu máš - dnes se Budova začala řítit a přistála tu kosmická loď!

V trupu lodi se objevil otvor a z něho kdosi spustil žebřík. Po příčkách sestoupil robot a zamířil rázně k domu Websterů. Zastavil se na zápraží a řekl: "Zdravím vás, Jenkinsi. Věděl jsem, že vás tady najdu."

"Vy jste přece Andrew, vidíte?"

Andrew se tichounce zasmál: "No ne, vy jste na mě nezapomněli..."

"Nikdy na nic nezapomínám," řekl Jenkins. "Vy jste odletěl poslední. Se dvěma dalšími roboty jste sestrojili dokonalou loď a opustili jste Zemi. Viděl jsem vás, jak odlétáte. A co jste tam našli?"

"Dříve jste nám přezdívali divocí roboti," odtušil Andrew. "Že jste si to tehdy myslel? Že jste nás měl za blázný?"

"Spíše za výstředníky," opravil ho Jenkins.

"A co vy? Nejste vy taky tak trochu... výstřední?" otázal se Andrew. "Žít tak jako vy - ve snu, ve vzpomínkách... Nejste z toho už unaven...?"

"Unaven - to se nedá říci," vydechl Jenkins.

"Andrewe, mravenčí civilizace je zničena", pokračoval. "Jsou všichni mrtvi a Budova se rozpadá."

Tím líp pro Joea," prohlásil Andrew. "Tím lépe pro Zemi. Teď už tu není vůbec nic."

"Ale ano. Jsou tu myši", odpověděl Jenkins. "A je tu dům Websterů..."

Vzpomněl si na den, kdy dostal od psů nové tělo jako dárek k narozeninám. Blyštelo se novotou a staré vedle něho vypadalo jako nějaké haraburdí.

Žádné kladivo je nemohlo zkroutit, žádný kovář by je nemohl roztavit, bylo odolné proti rzi a především bylo vybavené smyslovým vnímáním, o jakém se mu ani nesnilo. Ještě pořád ho nosil a stále se blýskalo. Stačilo jen trochu vyleštit hrudník, aby na něm znovu zazářila vyrytá písmena: "Pro Jenkinse - od psů."

Viděl, jak lidé odešli na Jupiter a změnili se v cosi nelidského, viděl, jak si Websterové v Ženevě zvolili spánek bez konce, viděl, jak se psi i ostatní zvířata odebrali do světa skřítků a teď byl svědkem, jak vyhylnuli i mravenci.

Překvapilo ho, jak ho poznamenala skutečnost, že mravenci zmizeli. Jako kdyby tím někdo udělal definitivní tečku za Románem o planetě Zemi.

Jsou tu ještě myši, řekl si. Myši a dům Websterů. A teď ještě /aby byl úplně přesný/ tu stál na louce vesmírný koráb. A tím to skončí? Zaplatil už svůj dluh? Měla i věrnost nějaké meze?

"Tam jsou jiné světy," říkal Andreš, "a na některých z nich existuje život. Někde dokonce i život inteligentní. Máme mnoho práce před sebou..."

Do světa, kde žili psi, již stejně nemohl. Tehdy na počátku odešli Websteri přece právě proto, aby si psi mohli sami vytvořit a rozvinout svou vlastní kulturu. Aby se jim do toho lidé nepletli. A on, Jenkins, byl přece také Webster. On jim nesměl překážet, nesměl se míchat do jejich záležitostí.

Předstíral, že čas neexistuje a tím hledal zapomnění, ale k ničemu to nevedlo. Přirozeně, vždyť roboti zapomenout nedovedou.

Myslel si, že mravenci pro něho nic neznamenali. Jejich přítomnost ho rozčilovala, někdy je dokonce nenáviděl. Bez nich by psi přece neodešli. Ale nyní si uvědomoval, že každý život něco znamená.

Zbyly tu myši. Ale bylo lepší nechat je na pokoji; byli to poslední savci na Zemi. Žádnou péči nepotřebovaly, poradí si samy. Bylo to tak lepší. Postarají se samy o sebe a, i když vůbec nic nevytvoří, nedalo se nic namítat.

"Jen jsme tu zastavili," řekl Andrew. "Už se sem možná nevrátíme."

Z lodi zatím vystoupili další dva roboti a procházeli se po louce. V pozadí se zřítil další kus zdiva a pád střechy, který následoval bylo slyšet jakoby z nesmírné dálky.

Všechno, co ho tu drželo, byl dům Websterů, který pro něho znamenal jen symbol bytostí, jež kdysi hostil pod svou střechou. Teď to byl jen kámen, kov a dřevo. Jediný důvod, proč ještě existoval, byl v Jenkinsově vědomí - samoúčelný symbol.

Horečně přemýšlel a logika ho dovedla k bolestnému poznání: tady ho už nikdo nepotřebuje. Kdyby tuchtěl zůstat, bylo by to čistě ze soukromých důvodů...

"Máme pro vás místo," řekl Andrew. "Budem vás potřebovat."

Dokud existovali mravenci, bylo vše jasné. Ale teď mravenci zmizeli, a co z toho? Stejně je nikdy neměl rád!

Jenkins se otočil a jako slepý kráčel do domu. S klopýtnutím překročil práh a vstoupil dovnitř. Zdi na něho začaly volat, zaslechl hlasy z pradávné minulosti. Poslouchal je a zarazila ho podivná věc. Slyšel hlasy, ale slovům nerozuměl. Dříve pronášely mnoho slov, ale ta zmizela. Jako to, že nezmizely i hlasy? Jaké to bude, až bude dům úplně prázdný? řekl si Jenkins. Jaké to bude, až všechny hlasy ztichnou a vzpomínky odletí? Věděl však, že už stejně mizí: nebyly už tak jasné a ostré, jak bývaly. V průběhu let se hrot vzpomínek pomalu otupoval.

Dříve znával i radost a nyní mu zbyl už jen smutek. A nebyl to jen smutek nad opuštěným domem; byl to smutek všech věcí na světě, smutek celé Země, smutek neúspěchů i vítězství beze slávy.

Během času se všechn kov nakonec rozdrolí, dřevo shnije i kameny se rozpadnou v prach. Pak dům zmizí úplně a na jeho místě bude jen malý pahorek.

To všechno, protože jsem žil příliš dlouho, pomyslel si Jenkins, a hlavně protože jsem nedokázal zapomenout. Tohle bylo právě nejhorší: on nikdy na nic nezapomene.

Obešel celý dům, znovu překročil práh a přešel přes dvůr. Andrew ho očekával u žebříku, který vedl ke vstupnímu otvoru.

Pokusil se pronést několik slov na rozloučenou, ale nepodařilo se mu to. Byl by rád zaplakal, ale roboti plakat nemohou.

Tu historii zajisté dobře znáš. Zanedbané panství v pohraničních hvozdech, ovdovělý hradní pán s krásnou, nadmíru hodnou dcerou pobledlé pleti, havraních vlasů a ohromných laskavých kukadel, nazývanou poddanými Sněhurka. Do toho macecha, uhrančivá dvorní dáma, která musela urychleně zmizet z hlavního města pro podezření z účasti na travičské aféře proti následníku trůnu. Nuda provincie, primitivní služebnictvo odmítající lekce z francouzských mravů, zasmušilý manželský partner věnující se místo rubáním čackých rytířů lovem na medvědy. Vhodný rodinný přítel v nedohlednu, o pořádném psychoanalytikovi nemluvě. Je divu, že skončí nakonec mírumilovná dcerka kdesi uprostřed černého lesa aby uvolnila alespoň kousek citu otce pro žárlivou a podnikavou macechu? Musíš přiznat, že divu není. Až potud se tenhle příběh vyvíjí v logických intencích dějinných i osobních zkušeností. Ne tak již dále. Každému z nás musí být jasné, že existence pohádkových bytostí, čarovných zrcadel a podobných zvetšelých rekvizit patří do arzenálu bájí. Můžeme očekávat od primitivních středověkých vyprávěčů bez patřičného vědeckého vzdělání pravdivý technický popis událostí, které svým způsobem stály mimo hranice jejich všeobecného rozhledu? Jistěže ne. A proto ti laskavý posluchači povím verzi opřenou o názory několika věhlasných archeologických, astronomických, lékařských a fyzikálních kapacit.

"Konec!" pravil zasmušile Kapitán Prófa uřídící páky. Létaující talíř klesal po strmé křivce k povrchu cynicky namodralé planety. Poslední zbytky paliva strávil těžkopádný přistávací manévr. Uprostřed dýmající paseky zůstal výsadkový koráb bezmocně trčet. Na záchranu z mateřské planety nebylo ani pomyšlení. Posádku čekaly neradostné vyhlídky.

Na mezihvězdné cesty však Planetární rada nevybírá zbabělce a budižkničemy. Během několika otáček planety prozkoumala sedmičlenná posádka široké okolí. Objevila i sídla místních inteligentních bytostí - jejich všeobecná úroveň však nedávala nějakou šanci účinné pomoci. Kosmonauti měli naopak obavy z neplánovaných kontaktů. Obranné energetické zdroje byly zcela vyčerpány a obrovské huňaté postavy domorodců spolu s jejich nízkou společenskou organizovaností dávaly tušit spíše značné komplikace. Jaké bylo tedy překvapení posádky, když jednoho večera našli uprostřed chýše maskující takticky místo přistání létaujícího talíře, Sněhurku v hlubokém spánku. Okamžitě byla svolána

operativní porada. Mají morální právo onu inteligentní bytost okamžitě likvidovat podle návrhu fyzika Rejpala? Praktických důvodů bylo několik. Hlavním z nich byla z narušení těžebních prací v nedalekých bohatých ložiscích uranu, dodávajících nezbytné palivo pro hlavní reaktor. Geolog Šmudla se domníval, že domorodci budou chtít protislužby, které posádka nebude moci splnit. Vždyť místní obyvatelstva vyžadovala vysoký poplatek i za převážení obyčejné kamenné soli, která nemá zdaleka tu energetickou hodnotu jako uran 235...

Nakonec však zvítězilo stanovisko palubního lékaře Kejchala. Jako starý alergik cítil slabost ke všem postiženým tvorům. A Sněhurka mezi ně zajisté patřila. Nervový systém evidentně ve značném nepořádku, vleklý zánět spojivek, počátek druhého stadia hladu, odřeniny, mírná otrava krve po pobodání místními členovci, známky násilí na určitých částech těla... A tak se jí místo likvidace dostalo několika bezbolestných léčivých i posilujících injekcí. Když konečně otevřela své bezbřehé oči, div jí nevypadly z důlků: "Hele trpaslíčkové!" A podle místního přátelského zvyku je začala líbat. Nepomohly protesty palubního lékaře, ani zoufalá obrana velitele Prófy. Jen psycholog Stydlín si došel dvakrát s pochybným argumentem o důkladném studiu domorodců.

Styl života v chaloupce se od základu změnil. Prófa se už nebál invaze domorodců, Stylín dále pečlivě studoval zvyky zdejší civilizace, Kejchalovi se po invazi místních mikroorganismů vrátila alergie a vzteklý Šmudla díky pořádkumilovnosti nové nájemnice neustále sbíral své geologické vzorky ze smetiště. Posádka však hrdinně pokračovala ve svých úkolech. Opravila pohonnou jednotku a nyní již hromadila palivo pro zpáteční cestu. Jediným rušivým vlivem byly nečekané návštěvy macechy. První dva pokusy o likvidaci Sněhurky Kejchal hravě zvládnul, zato poslední /ten s otráveným jablkem/ skončil málem tragicky. Veškeré dosažitelné preparáty nepomáhaly - a tak nezbylo než přistoupit k riskantnímu kroku. Kosmonauti vyšroubovali z létajícího talíře kolektivní hybernátor, odstranili vnitřní příčky a zmrazili Sněhurku, kterou v té době začali mít vlastně svým způsobem všichni rádi, na teplotu kapalného dusíku. Tak vydrží navěky, než dorazí další výprava s potřebným vybavením. Bylo to romantické, ale přesto zcela pochopitelné gesto. Vždy po těžké denní dřině přicházeli k průhlednému víku hybernátoru abyvtiché soustrasti vzpomínali na ona láskyplná kukadla a nenáviděli zlou macechu.

Až jednou na lovu zabloudil do této oblasti mladý nadějný feudál ze sousední říše. Ve své technické primitivnosti neměl nic lepšího na práci než v nepřítomnosti odborníků otevřít hyhernátor. Komputer tak tak zabránil nejhoršímu. Ve své naivní víře se domorodec jal probouzet Sněhurku dle místního, výše zmíněného, barbarského zvyku. Podařilo se mu /ovšem zcela náhodně/ nemožné: Po prvním polibku Sněhurka procitla. Nízká teplota rozložila jed, který se stal díky složité chemické reakci zcela neškodným. A už se chystala svatba.

Z vděčnosti poslal princ /a nikdo nižšího posatvení to nebyl!/ do uranových dolů desítky nevolníků, kteří během několika dnů narubali potřebný zbytek paliva pro pohonnou jednotku létajícího talíře.

A pak jedli, pili, dovali... "Co bychom ti měli dát svatebním darem?" ptal se rozněžnělý Prófa, kterého uprostřed tance několikrát málem zašlápli. "Přej si co chceš!" žádal kategoricky Rejpal. "Ať ta bublina macešské pukne vzteky!" usmála se s neodolatelným úsměvem Sněhurka. "Nechť se stane!" pravil Stylín a spustil kameru. Nebylo již technickým problémem zamontovat o zrcadla babice obrazovku z tekutých krystalů. No a když se jednou opět svým zlomyslným cynickým způsobem zeptala "Řekni, kdo je na světě nejkrásnější?" objevila se před jejím padoušským očima barevná televizní skeč ze Sněhurčiny svatby. Infarkt byl již jen logickým důsledkem. Sněhurka pak vládla svou vlídnou rukou, princ jí nosil jednou měsíčně výtěžky daní a statečná posádka se vrátila zpět na rodnou planetu...

x x x x x

- "Jé, to byla krásná pohádka!" zaplesalo dítě. "Mamí, povídej ještě něco!"

- "Buď už zticha a koukej spát! Neslyšíš? Táta se vrací z práce!" Otevřeným oknem se vlhou letní nocí zdálky prodíral refrén známé pochodové písně "Hej hou, hej hou..." kontrapunktován vzápětí bohatýrským kýchnutím. Oba nazelenalé měsíce osvětlovaly svým jasem krajinu. Z návrší sestupovala řada drobných postaviček...

V. MÁTL
KZG

Konečně tě mám! Nedočkavě trhám papír, odkládám víko a vyndávám nevelkou krabičku a něco co vypadá jako sluchátka. GENERÁTOR SNŮ. Tři roky jsem na tebe šetřil. DŮLEŽITÉ! NEJPRVE SI DŮKLADNĚ PROSTUDUJTE NÁVOD! Ten už znám nazpaměť. Nasazuji si "Sluchátka", obepínají celou hlavu, drobné jehličky elektrod mě studí a píchají v zátylku i na spáncích. Strkám vidlici do zásuvky. Ze začátku něco lehčího. Říkám nahlas: "Moře." Na displeji krabičky se objevuje nápis: "NEROZUMÍM,MLUVTE ZŘETELNĚ A POMALU". "Moře," opakuji jak nejlépe dovedu. Tisknu červené tlačítko. A je tady, modré, hluboké, vlny s bílými vrcholky, na vzdáleném obzoru loď, snad plachetnice, pálí slunce,. ryby fantastických barev, moře šumí a voní, chtěl bych se vykoupat. "Stop," říkám. Moře mizí. "Koupání u pobřeží, vlny, slunce," přesvědčuji krabičku a mačkám tlačítko. Skáču do vln, voda mi proudí kolem těla, po hlavě do zpěněné hradby, ohromná síla mě strhává zpět, medůza se mi hebce otírá o ruku. "Stop," vždycky jsem byl otužilý, nebo jsem chtěl být. Přikazuji: "Snižit teplotu vody." Tlačítko. "NEROZUMÍM", kouká na mě displej. Aha, nesmím používat infinitivy a musím tykat. "Sniž teplotu vody." To je ono! Za chvíli mě hra vln přestává bavit. "Stop. Chci dívku." Tlačítko. Objevuje se kousek ode mne, Venuše zrozená z mořské pěny. Ale když blondýnky já nemám rád, nebo spíš, mám na ně špatné vzpomínky. No nevádí. "Stop. Vlasy tmavohnědé, dlouhé až po pás." "NEROZUMÍM" Zatracená bedna! Asi nezná výraz "po pás". "Vlasy dlouhé, hnědé," opakuji. Pochopil to. No není zcela podle mých představ, ale vlastně, je hezká a delší vlasy by překážely. A teď pus, se sluncem na tváři, s příchutí mořské vody. "Stop." Menší korekce: "Nezavírej oči!" "NEROZUMÍM!" Tentokrát musím listovat v návodu, než mi konečně tenerátor snů porozumí. Dívka při líbání nezavírá oči. Říkám: Jmenuj se Jitka! Stop." Nyní ji můžu kdykoliv vyvolat, přijde ke mně taková, jakou jsem si stvořil. Teď bych mohl zkusit ještě trochu vzrušení, nebo ne, strachu, vždycky jsem rád četl horrory. Listuji v seznamu, co najdeme pěkného. Upír, ne, to se mi nelíbí. Listuji dál. "Zaživa pohřbený," říkám, červené tlačítko. Ležím na dně vlhké a studené rakve, nad sebou zvuky, jako by čerstvý hrob zahazovali hlínou. Opírám se do víka, nepovoluje. Pokouším se obrátit, nejde to, rakev je těsná. Chladné ticho, hrob už zaházeli. "Stop." Uf, mráz mi běhá po zádech, je to příjemné a vzrušující, občas se mírně zabát.

Abyste věděli, další důvod, proč jsem si pořídil tenerátor snů byl, že se zajímám o elektroniku. Začal jsem přirozeně zkoumat, co je uvnitř. Samozřejmě, do oblasti, kde se sny tvoří, jsem proniknout

nedokázal, ale tu a tam jsem na něco přišel. Pokusím se to aspoň stručně vysvětlit. Když já řeknu - abych si vymyslel něco vhodného - třeba: "Židle." Nu dobře, uvidím nějakou židli, kterou mi generátor vyrobí. Ale židlí může být spousta druhů, dřevěné, kovové, vypoštěňované, velké, malé, bílé, zelené, růžové, s trnoží i bez ní, houpací, proutěné a kdovíjaké ještě, musel bych se podívat do seznamu, cu všechno generátor nabízí. To jsou takzvané parametry, které si mohu určit sám; řeknu: "Malá dřevěná zelená židle," a přesně takovou dostanu. Kdybych přikázal jen: "židle," obdržel bych také nějakou židli, a to dokonce pokaždé jinou. Parametry by se dosadily náhodně, dostal bych rozmanité barvy, velikosti i materiál. Ale nedostal bych židli houpací, tento parametr se totiž dosazuje vždy "nehoupací." Ledaže bych si houpací židli speciálně přál. Teď mě na, chvíli omluvte. Zapínám generátor. "Jitku, letní louku, přes slunce mráček, jednoho mravence, milování." Krabíčka v sobě skrývá netušené možnosti, jen se je naučit využívat. Ležíme v měkké trávě, dotýkáme se, čekám, až vyleze ten mravenec, abych jej mohl odehnat; nevím, kdy a kde se objeví, ale to by nebyla žádná zábava, kdybych si všechno určil předem. A potom - její:

Tak jsem přišel na zajímavou věc, představte si, objevil jsem zbytečný parametr, i když se nachází jen u některých programů. Není uvedený v seznamu, a v něm by měly být všechny parametry, aspoň to autoři návodu tvrdí. Na začátku se do něj vždycky dosazuje nula. Totiž, když jsem říkal, že nějaký parametr je např. "modrý," bylo to jen přibližné vysvětlení. Ve skutečnosti má jenom čísla, řekněme 263, a vím, že 263 znamená právě "modrý". A najednou se objeví jakýsi parametr, o kterém nevím, co znamená, a ještě je vždycky nula. Což takhle za něj dosadit jedničku? Nebylo to tak jednoduché, neznám patřičné klíčové slovo, a tak jsem musel trochu pájet a připojit ke krabíčce elektrický psací stroj a vůbec to pěněkud upravit. Teď to jdu vyzkoušet. Je horko, zkusím "zaživa pohřbeného," v rakvi bude pěkný chládek. Zapínám zařízení a ťukám chvíli na psacím stroji, abych dosadil 1 za ten zbytečný parametr. Ještě kontrola - správně. Tisknu červené tlačítko. Tak, to je ono! Tmavá rakev, hrobníci házejí hlínu, vlhko a chlad, zatuchlý zápach. Ohmatávám víko - pevné, masívní dřevo. Sypání hlíny už není slyšet, musím být pěkně hluboko. Jen by ta rakev mohla být měkčí, tlačí mě do zad. A tma je, příště si objednáme světélkující houby, jestli tu půjde. Tak to by už mohlo stačit. "Stop." Cože, stále tma? Zdvíhám ruku, dřevěná deska. Opakuji zřetelně: "Stop! Nic. "Stop, proboha, stop!"

Dýchá se mi hůř a hůř.